Slovenski računovodski standard 7 ~~(2006)~~ (2016)

DENARNA SREDSTVA

A. Uvod

Ta standard se uporablja pri knjigovodskem razvidovanju, obračunavanju in razkrivanju denarnih sredstev. ~~Povezan je z računovodskima načeloma 66 in 67 (Kodeks računovodskih načel, 1995).~~ Obdeluje

a) razvrščanje denarnih sredstev,

b) pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj denarnih sredstev,

c) začetno računovodsko merjenje denarnih sredstev,

č) prevrednotovanje denarnih sredstev ter

~~d) uskupinjevanje denarnih sredstev in~~

~~e)~~ d) razkrivanje denarnih sredstev.

Ne obdeluje pa denarnih (monetarnih) postavk pri finančnem proučevanju.

~~Ta standard se opira predvsem na mednarodne računovodske standarde (MRS) 1, 7 in 21 (2004) ter 4. in 7. direktivo Evropske unije.~~ Povezan je predvsem s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) ~~5, 6, 11, 12, 24 in 26~~ 5, 6, 9, 11, 20 in 22.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) ~~in~~ ter Uvodom v slovenske računovodske standarde ~~(2006)~~ in okvirom SRS (2016).

B. Standard

a) Razvrščanje denarnih sredstev

7.1. Denar je ~~zakonsko~~ zakonito plačilno sredstvo, ki je posrednik pri menjavi poslovnih učinkov v razmerah blagovnega gospodarstva, trga in delitve dela. Denar so gotovina, knjižni denar in denar na poti.

7.2. Gotovina je denar v blagajni, in sicer v obliki bankovcev (papirnatega denarja)~~, novcev (kovancev) in prejetih čekov~~ in kovancev.

7.3. Knjižni denar je ~~denar~~ dobroimetje na računih pri banki ali drugi finančni inštituciji, ki se lahko uporablja za plačevanje.

7.4. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki ali drugi finančni inštituciji, ~~in se istega dne še ne vpiše kot~~ do vpisa dobroimetje pri njej.

7.5. Med denarna sredstva uvrščamo tudi denarne ustreznike. Denarni ustrezniki so naložbe, jih je mogoče hitro oziroma v bližnji prihodnosti pretvoriti v vnaprej znani znesek denarnih sredstev in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno. Sem lahko uvrščamo kratkoročne depozite in vloge v bankah (na primer z zapadlostjo v plačilo največ tri mesece po pridobitvi) ter podobne naložbe, ki sicer niso namenjene vzpostavljanju naložb, temveč zagotavljanju plačilne sposobnosti. Med denarne ustreznike uvrščamo tudi takoj udenarljive dolžniške vrednostne papirje z nizkim tveganjem, ki so uvrščeni na organizirani trg (državne obveznice, blagajniške zapise in podobne) ter takoj udenarljive prejete čeke. ~~Naložbe v kapital so izključene iz denarnih sredstev, razen če so pridobljene tik pred zapadlostjo v plačilo in je datum odkupa natančno zapisan~~.

7.6. Denar niso niti izdani čeki, ki so odbitna postavka denarnih sredstev, niti denar na poti, ki se prenaša z računa pri banki na druge ustrezne račune ~~in se istega dne še~~ dokler se ne vpiše kot dobroimetje ~~pri njej~~ na njih. Tudi dogovorjena samodejna zadolžitev na tekočem računu ni denar.

7.7. Vrednotnice (znamke, koleki in podobno) v blagajni se ne izkazujejo med denarnimi sredstvi, temveč se obravnavajo kot kratkoročno odloženi stroški (med aktivnimi ~~usredstvenimi kratkoročnimi~~ časovnimi razmejitvami).

7.8. Posebej se izkazujejo denarna sredstva v domači in tuji valuti v blagajni ter na lastnih računih v bankah in drugih finančnih inštitucijah.

b) Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj denarnih sredstev

7.9. Denarno sredstvo se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna, če a) je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim, in b) je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

7.10. Denarno sredstvo se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna na podlagi ustreznih listin, ki ga dokazujejo in na podlagi katerih se začnejo obvladovati nanj vezane pravice.

7.11. Pripoznanje denarnega sredstva v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja se odpravi, če se ne obvladujejo več nanj vezane pravice. Nanj vezane pravice se ne obvladujejo ~~pa se~~, če se izrabijo, če ugasnejo ali če se odstopijo.

c) Začetno računovodsko merjenje denarnih sredstev

7.12. Denarno sredstvo se ob začetnem pripoznanju izkaže v znesku, ki izhaja iz ustrezne listine, po preveritvi, da ima takšno naravo. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema.

7.13. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju.

č) Prevrednotovanje denarnih sredstev

7.14. Prevrednotenje denarnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti in se lahko opravi na koncu poslovnega leta ali med njim. Pojavi se le v primeru denarnih sredstev, izraženih v tujih valutah, če se po prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, lahko poveča ali zmanjša prvotno izkazano vrednost; vendar se v prvem primeru ~~pojavi redni~~ izkaže finančni prihodek v zvezi z denarnimi sredstvi, v drugem primeru pa ~~redni~~ finančni odhodek v zvezi z denarnimi sredstvi, ne pa prevrednotovalni finančni prihodek oziroma prevrednotovalni finančni odhodek.

~~**d) Uskupinjevanje denarnih sredstev**~~

~~**7.15.** Skupinska bilanca stanja se sestavi, kot da bi šlo za eno samo podjetje. Denarna sredstva v njej zajemajo denarna sredstva obvladujočega podjetja in odvisnih podjetij ter sorazmerni del denarnih sredstev skupaj obvladovanih podjetjih, ne pa tudi denarnih sredstev pridruženih podjetij. Uskupinjena denarna sredstva se ne vodijo na posebnih kontih, temveč se povzemajo iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij na podlagi dodatnih podatkov in prilagoditev, ki se nanašajo na prevedbo v predstavitveno valuto obvladujočega podjetja in na izločitev medsebojnih poslovnih in finančnih razmerij v skupini. Zaradi takšnih prilagoditev se knjigovodska vrednost uskupinjenih denarnih sredstev razlikuje od seštevka knjigovodskih vrednosti denarnih sredstev v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij.~~

~~**7.16.** Če so v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij knjigovodske vrednosti denarnih sredstev izražene v valuti, ki se razlikuje od predstavitvene valute obvladujočega podjetja, jih je treba prevesti v predstavitveno valuto obvladujočega podjetja po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan bilance stanja.~~

~~**7.17.** Čeke, prejete od podjetja v skupini, ki povečujejo denarna sredstva drugega podjetja v skupini, je treba pobotati z izdanimi čeki pri izdajatelju. Čeke, izdane podjetju v skupini, ki zmanjšujejo denarna sredstva pri izdajatelju, je treba pobotati s prejetimi čeki pri drugem podjetju.~~

~~**7.18.** Pri pretvorbi vsote denarnih sredstev iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij v uskupinjena denarna sredstva se ob utemeljenih razlogih pojavljajo še izključitve in vključitve iz drugih razlogov.~~

~~e)~~ d) Razkrivanje denarnih sredstev

~~**7.19.** **7.15.** Podjetja~~ Organizacije, ki niso ~~zavezana~~ zavezane reviziji, morajo razkrivati samo zakonsko določene informacije in podatke, ~~preostala podjetja~~ preostale organizacije pa morajo zadostiti tudi zahtevam po razkrivanju v skladu s ~~temi standardi~~ tem standardom. Ta razkritja so predpisana za vse pomembne zadeve. Naravo in stopnjo pomembnosti opredeli ~~podjetje~~ organizacija v svojih aktih.

~~**7.20.** **7.16.** Podjetje~~ Organizacija mora razkriti sestavne dele denarnih sredstev, pa tudi zneske dogovorjenih samodejnih zadolžitev na tekočih računih pri bankah, s katerimi ~~podjetje~~ organizacija lahko zagotavlja tekočo plačilno sposobnost.

C. Opredelitve ključnih pojmov

~~**7.21.** **7.17.**~~ V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

a) **Denarna sredstva ~~po~~ v računovodskem ~~razumevanju~~ pomenu** so gotovina, knjižni denar, denar na poti in denarni ustrezniki. Gre za širše obravnavanje denarnih sredstev, pri katerem so med denarna sredstva vključena tudi tista sredstva, ki jih je mogoče hitro oziroma v bližnji prihodnosti pretvoriti v denar kot plačilno sredstvo za poravnavanje dolgov ali za izplačilo s kakšnim drugim namenom neposredno in brez kakršnihkoli omejitev.

b) **Denarna (monetarna) postavka** je širši pojem od denarnih sredstev v duhu tega standarda, saj obsega tudi terjatve in dolgove v denarju, vsa druga sredstva in obveznosti do virov sredstev pa so nedenarne (nemonetarne) postavke.

c) **Dogovorjena samodejna zadolžitev na ~~tekočem~~ transakcijskem računu** je znesek, do katerega se lahko po dogovoru z banko na ~~tekočem~~ transakcijskem računu pri njej samodejno uporablja posojilo, ki je po poslovnofinančnem razumevanju sestavni del celotnih razpoložljivih denarnih sredstev.

č) **Finančni inštrument** je pogodba, na podlagi katere nastane finančno sredstvo ~~enega podjetja~~ ene organizacije in hkrati finančna obveznost ali kapitalski inštrument ~~drugega podjetja~~ druge organizacije.

d) **Finančno sredstvo** je vsako sredstvo, ki je a) denar; b) pogodbena pravica prejeti denar ali drugo finančno sredstvo; c) pogodbena pravica zamenjati finančne inštrumente z drugimi pod pogoji, ki utegnejo biti ugodni; č) kapitalski finančni inštrument ~~drugega podjetja~~ druge organizacije; ali d) pogodba, ki se (lahko) poravna z lastnimi kapitalskimi inštrumenti ~~podjetja~~ organizacije.

Č. Pojasnila

~~**7.22.** **7.18.**~~ Čeke in menice, prejete v udenarjenje, in/ali lastne trasirane menice je mogoče uporabiti kot plačilne inštrumente z indosiranjem, to je izključno z upnikovim soglasjem, kar se pojavlja še zlasti, če je na tej podlagi menični dolžnik kaka ugledna banka. Sicer pa lahko ~~podjetje~~ organizacija, ki prejme v udenarjenje menice in/ali lastne trasirane menice, na njihovi podlagi pridobi ~~gotovino~~ denar, ~~katere~~ katerega znesek ~~pa~~ je manjši od njihovih nominalnih zneskov, in sicer za obračunane obresti do roka zapadlosti v plačilo in opravnino (provizijo), če kaka banka privoli, da jih odkupi. V primeru lastne

trasirane menice je to od banke dobljeno posojilo na podlagi takšne menice. V udenarjenje prejeta menica se pretvori v ~~gotovino~~ denar v roku njene zapadlosti v plačilo na podlagi zahtevka, predloženega glavnemu dolžniku ali kakemu od solidarnih dolžnikov; to se zabeleži tudi v knjigovodskem razvidu.

~~7.23.~~ **7.19.** Vrednotnice, kot so poštne znamke, koleki, bloki vozovnic in nalepke za krajevni javni promet ter boni za prehrano in podobno, se ne posedujejo ~~ne~~ za pretvorbo v ~~gotovino~~ denar, temveč da bi se z njimi poenostavila posebna plačila skladno z njihovimi raznovrstnimi nameni. Zato se ne obravnavajo kot gotovina, čeprav se hranijo v blagajni. Iz tega sledi, da se izkazujejo ločeno od gotovine.

~~7.24.~~ **7.20.** Z valutnim tečajem je v tem standardu mišljen ~~srednji tečaj Banke Slovenije~~ referenčni tečaj Evropske centralne banke, iz utemeljenih razlogov pa se lahko uporabi tudi ustrezni tečaj poslovne banke.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

~~7.25.~~ **7.21.** Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji ~~17. novembra 2005~~ XX. xxxxx 2015. K njemu sta dala soglasje minister, pristojen za finance in minister, pristojen za gospodarstvo. ~~Podjetja~~ Organizacije, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem ~~2006~~ 2016, ~~preostala podjetja pa s prvim poslovnim letom~~ preostale organizacije pa prvo poslovno leto, ki se začne po tem datumu.

~~Podjetja~~ Organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 7 - Denarna sredstva ~~(2002)~~ (2006).